

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Haplové a soudkyň JUDr. Jarmily Ďáskové a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobkyně **I.H.**, bytem, zast. Annou Meixnerovou, Kuršova 7, 635 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí č.j.: 2010/498-71 ze dne 5.10.2010,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 5.10.2010, č.j. 2010/498-71 žalovaný zamítl odvolání účastníka řízení podle § 90 odst. 5 správního řádu proti usnesení České správy sociálního zabezpečení č.j. ze dne 29.11.2009 a napadené rozhodnutí potvrdil s odůvodněním, že napadeným rozhodnutím bylo zastaveno řízení o žádosti účastníka řízení o zahájení nového řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zák. č. 261/2001 Sb. V odvolání účastník řízení žádné nové přesvědčivé údaje neuvedl, odvolací orgán posoudil postupná tvrzení o délce či nepřetržitosti ukryvání obsažená ve správním spise ČSSZ a zjistil, že jsou rozporná a že se ani po opakovaných výzvách nepodařilo účastníku řízení je doplnit nebo vysvětlit. Neshledal ani jinou vadu napadeného rozhodnutí.

Ve správní žalobě žalobkyně namítá, že rozhodnutím došlo k porušení zásady nestranného a objektivního postupu, legitimního očekávání, zásady zákonnosti, k nesprávnému právnímu a skutkovému posouzení věci, k porušení zásady materiální pravdy a zák. č. 261/2001 Sb. V žalobě tvrdí, že v průběhu řízení o žádosti o přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona opakovaně uváděla, že si přesnou dobu ukrývání nepamatuje a vysvětlovala okolnosti svého ukrývání a situaci Romů na Slovensku, kteří byli pronásledováni nejen německým vojskem ale i gardisti a civilním obyvatelstvem. Datum od 30.10.1944 do osvobození se týkalo řízení o vydání osvědčení o své účasti na národním odboji podle zák. č. 255/1946. Formalizovaný a formalistický přístup ČSSZ požadující po žadatelích, aby v celém rozsahu nesli břemeno tvrzení a důkazní vedlo k situaci, že žadatelé uměle upravovali a zkracovali dobu ukrývání v rozporu se skutečnou situací tak, aby nebyli nařčeni z toho, že jejich tvrzení neodpovídají historickým faktům a že jsou nevěrohodná. Nesprávnost názorů ČSSZ, její požadavek na přesné vymezení doby ukrývání a unesení důkazního břemena byla prolamována až judikaturou Nejvyššího správního soudu o několik let později. Žalobkyně konkrétně cituje z rozsudků Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 46/2007-69 ze dne 28.2.2008, č.j. 4 Ads 68/2010-57 ze dne 29.9.2010. Žalobkyně se dále odolává na ust. § 2 odst. 4 správního řádu a podivuje se nad tím, že správní orgán přistupoval rozdílně k osobám pocházejícím z Romské osady u obce Nálepškova, neboť u ČSSZ proběhla řada řízení týkajících se osob pocházejících z této Romské osady nucených se ukrývat spolu s ostatními v okolních lesích a tudíž okolnosti byly obdobné, přesto části žadatelů byla částka přiznána, části zkrácena výše uvedeným postupem, části žadatelů zamítnuta žádost či nepřiznání v plném rozsahu, v řadě případů došlo k vyplacení částek až poté, co se žadatelé obrátili s návrhem na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu na soud. Příkladem uvádí osoby, jejichž žádostem bylo po rozhodnutí soudů vyhověno. Postup správního orgánu v řízení o přiznání jednorázové peněžní částky se u žalobkyně vyznačoval vysokým formalismem, jednáním v rozporu s principy právního státu a postupem v rozporu se smyslem a účelem právních předpisů, když věk žadatelů, jak v době ukrývání tak i nyní, svědků, časový odstup a celková situace Romů po celé válečné období nebyla dostatečně zohledněna při rozhodování o jejich žádostech. Žalobkyně navrhla, aby napadené rozhodnutí, včetně usnesení ČSSZ ze dne 26.11.2009 soud zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že na základě odvolání žalobkyně posoudil postupná tvrzení žalobkyně o délce či nepřetržitosti ukrývání obsažené ve spisovém materiálu, která se nepodařilo v řízení doplnit ani vysvětlit, proto odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Žalobkyní navržená osoba zúčastněná na řízení na straně žalovaného – Česká správa sociálního zabezpečení sdělila soudu, podáním ze dne 17.9.2012, že v řízení nebude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

Žalobkyně při jednání uvedla některé okolnosti týkající se ukrývání s tím, že si přesné období nepamatuje, ale mohou být využita tvrzení uváděná spolu ukrývanými osobami, které příkladem vyjmenovává jako v žalobě a dodala, že jeden z bratrů požádal o poskytnutí jednorázové částky, jmenoval se A.H., a protože zemřel před 20-ti lety, žádost uplatnily děti, jímž jednorázová peněžní částka byla poskytnuta.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 15.11.2002 žalobkyně uplatnila žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zák. č. 261/2001 Sb., a v čestném prohlášení

k žádosti uvedla, že se ukrývala od roku 1939 do konce války v okolí obce Nálepkovo. O této žádosti rozhodla Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 24.2.2006, č.j., které bylo doručeno žalobkyni dne 6.4.2006 tak, že žádost zamítla. Žalobkyně nežádala soud o přezkoumání tohoto rozhodnutí žalobou, ale dne 9.7.2009 požádala Českou správu sociálního zabezpečení, aby na základě judikátu Nejvyššího správního soudu přehodnotila její žádost a poukázala jednorázovou peněžní částku za dobu ukrývání se. Usnesením ze dne 26.11.2009, č.j. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla o žádosti o zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle ust. § 101 písm. b) správního řádu ve věci pravomocně ukončené rozhodnutím č.j. ze dne 24.2.2006, jímž byla zamítnuta žádost účastníka řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zák. č. 261/2001 Sb., tak, že v souladu s ust. § 102 odst. 4 správního řádu řízení zastavila. Žádost žalobkyně ze dne 1.7.2009 Česká správa sociálního zabezpečení považovala za žádost o zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí, dospěla k názoru, že toto podání účastníka řízení neodůvodňuje zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí ve věci, neboť nelze vydat rozhodnutí, jímž by bylo žádosti účastníka řízení vyhověno, a proto ve smyslu ust. § 102 odst. 4 správního řádu řízení zastavila.

Proti usnesení ze dne 26.11.2009 podala žalobkyně dne 14.12.2009 odvolání, doručené 23.12.2009 České správě sociálního zabezpečení a o uvedeném odvolání bylo rozhodnuto žalovaným žalobou napadeným rozhodnutím.

Ve správním spise se dále nachází další žádost o znovuzvážení a prozkoumání skutečností o poskytnutí jednorázové peněžní částky ze dne 31.3.2010, doručená České správě sociálního zabezpečení 6.4.2010, v níž žadatelka již více podrobněji uvádí skutečnosti týkající se jejího ukrývání. O této žádosti Česká správa sociálního zabezpečení dosud nerozhodla.

Na základě zjištěných skutečností shora soud posoudil žalobu takto: Žádosti ze dne 1.7.2009 žalobkyně žádala o přehodnocení své žádosti a poukázání jednorázové peněžní částky za dobu svého ukrývání na základě nespecifikovaného judikátu Nejvyššího správního soudu za situace, kdy existovalo pravomocné rozhodnutí žalované ze dne 24.2.2006 o zamítnutí žádosti o poskytnutí jednorázové peněžní částky na základě zjištěného a existujícího skutkového stavu posouzeného žalovanou tímto rozhodnutím. Uvedené rozhodnutí žalobkyně žalobou nenapadla, soudem tudíž nebylo přezkoumáváno. Žádost ze dne 1.7.2009 Česká správa sociálního zabezpečení pojala jako žádost o provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu. Teorie k tomuto institutu nového rozhodnutí uvádí, že nepatří svým charakterem mezi opravné prostředky, neboť nejde o nápravu vad již přijatého rozhodnutí či řízení, které předcházelo jeho vydání, ale o nové posouzení již pravomocně rozhodnuté věci a to buď za stejných nebo změněných výchozích podmínek. Toto ustanovení tak v určitých případech prolamuje překážku věci pravomocně rozhodnuté. Správní orgán je při rozhodování o tom, zda provede nové řízení a vydá nové rozhodnutí limitován základními zásadami činnosti správních orgánů podle § 2 odst. 2, 3, 4 správního řádu. V projednávané věci žalobkyně mimo obecného odkazu na judikát Nejvyššího správního soudu neuvedla žádné další skutečnosti, ke kterým by správní orgán měl a mohl přihlížet z hlediska zásad shora uvedených a tudíž správní orgán vycházel

ze skutečností, které mu byly známy, a které posoudil ve svém pravomocném rozhodnutí ze dne 24.2.2006. Z existence shodných skutkových okolností (žalobkyně v žádosti jiné správnímu orgánu neuvedla), které nebyly žádným opravným prostředkem rozporovány, posuzoval správní orgán žádost o vydání nového rozhodnutí a logicky dospěl k závěru, že žádost žalobkyně neodůvodňuje zahájení nového řízení, a proto rozhodl usnesením o tom, že se řízení zastavuje proto, že žádost neodůvodňuje vydání nového rozhodnutí ve věci. Z obsahu rozhodnutí o zastavení řízení je zřejmé, že ani odkaz na judikát Nejvyššího správního soudu bez další argumentace nezměnil a ani nemohl změnit důvod tohoto rozhodnutí i předchozího pravomocného rozhodnutí o žádosti a to, že nebyla objektivně splněna podmínka minimálně tří měsíčního ukrývání z rasových či náboženských důvodů. Teprve až v odvolání žalobkyně částečně argumentovala dalšími skutečnostmi, ke kterým však odvolací orgán nemohl přihlédnout, neboť byly uplatněny až v odvolacím řízení. V přezkoumávané rozhodnutí soudem v této otázce v podstatě odkázal na již pravomocné rozhodnutí ČSSZ ze dne 24.2.2006, neshledal jinou vadu napadeného rozhodnutí, a proto je potvrdil a odvolání zamítl.

Soud proto ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítá.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 2 s.ř.s., podle něhož úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona.

Bez povšimnutí soud neponechal ve správním spise založenou další žádost o znovu zvážení a prozkoumání skutečností pro poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zák. č. 261/2001 Sb., ze dne 31.3.2010, kde žalobkyně již více podrobněji uvádí některé skutkové okolnosti týkající se jejího ukrývání, podrobněji rozvádí i skutečnosti uvedené v odvolání ze dne 14.12.2009 a je namístě, aby toto podání doplnila o další okolnosti, které vyšly najevo v průběhu tohoto řízení (tvrzené odškodnění bratra žalobkyně Arpáda Horvátha, který se s ní společně ukrýval).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. září 2012

JUDr. Milada Haplová, v.r.
předsedkyně senátu